

for rustningsspørgsmålet. herunder kontrol med ophør af fabrikationen af kernevåben til militære formål.

Fra dansk side talte den 25. september 1958 minister *Jens Otto Krag* (teksten til denne tale er gengivet i bilag 2 til nærværende beretning). Under omtalen af nedrustningsproblemerne udtalte ministeren, at Danmark stedse med levende interesse havde fulgt drøftelserne i De Forenede Nationer og også i gerning demonstreret sin vilje til at medvirke til en løsning. Den danske regering havde således i princippet erklæret sig enig i, at dansk territorium blev inkluderet i de inspektionszoner, som der havde været forslag fremme om at oprette i Europa og de arktiske områder, og da man i FN for nylig på amerikansk foranledning på ny havde drøftet spørgsmålet om etableringen af en arktisk inspektionszone, havde man endnu en gang fra dansk side givet samtykke til, at de dele af Grønland, der ligger nord for polarkredsen, blev inkorporeret i en sådan zone.

Den modvind, nedrustningsforhandlingerne havde været ude for i FN, burde ikke føre til, at man opgav FN som det rette forum for behandlingen af dette spørgsmål. Dette udelukkede dog ikke, at vejen til at bevare dette spørgsmål inden for FNs rammer gik over et topmøde mellem Øst og Vest. I tråd hermed havde Danmark givet sin fulde tilslutning til de bestræbelser, der blev udfoldet for at opnå fremskridt i nedrustningsspørgsmålet gennem drøftelser mellem Øst og Vest på regeringschefplan. Den seneste udvikling syntes at give et vist håb om, at en mere positiv udvikling i hele nedrustningsspørgsmålets behandling var i sigte. Ministeren henviste i denne forbindelse til de i Genève for nylig tilendebagte ekspertdrøftelser om kontrol med indstilling af forsøgene med kernevåben, der resulterede i enighed om de tekniske forudsætninger for et kontrolsystem, USAs og Storbritanniens derpå afgivne erklæringer om indstilling af deres kernevåbenforsøg samt Sovjetunionens akcept af de to vestmagters forslag om i slutningen af oktober at indlede forhandlinger om en overenskomst om kontrolleret indstilling af forsøgene. Også enigheden om ekspertundersøgelser af kontrolforanstaltninger til forhindring af overraskelsesangreb syntes at være et skridt

frem. Ministeren udtalte videre, at den danske regering lagde vægt på, at nedrustningsbestræbelserne blev koncentreret om at opnå etapevise løsninger, og man var enig med generalsekretær Hammarskjöld i hans opfattelse, at jo mere man forsøgte at „afpolitiser“ de bestående stridsspørgsmål ved at lade deres behandling ske på det tekniske plan, des bedre var udsigterne til gode resultater.

Hvad angik problemerne omkring verdensrummet, der med de stadige tekniske fremskridt vandt hastigt i aktualitet, ville man fra dansk side give fuld støtte til de bestræbelser, der tog sigte på gennem fælles drøftelser at tilvejebringe en international aftale til fremme af et videnskabeligt samarbejde og til sikring af, at anvendelsen af verdensrummet alene skete med fredelige formål for øje, samt til forslag om oprettelse under FN af et organ, der skulle befordre et internationalt videnskabeligt samarbejde om udforskningen af verdensrummet.

Under omtalen af situationen i det mellemste Østen henviste ministeren til spørgsmålet om oprettelsen af en permanent FN-styrke. Danmark var blandt de lande, der havde stillet tropper til FNs beredskabsstyrke i Gazaområdet. Det var ikke på nuværende tidspunkt muligt at foretage en endelig vurdering af, hvilken nytte denne styrke havde gjort, men så meget kunne vist allerede nu siges, at denne beredskabsstyrke efter alt at dømme havde bidraget væsentligt til en afspænding i det pågældende område. Med denne erfaring i erindring var der grund til at tro, at mere permanente ordninger med hensyn til en væbnet FN-styrke i en fremtidig krisesituation ville kunne have gunstig virkning, nemlig at skabe ro og vinde tid, så at FN ville kunne overveje og eventuelt iværksætte forholdsregler, som ville kunne fjerne eller dog formindske årsagerne til krisen. Løsningen af spørgsmålet om en sådan beredskabsstyrke ville være forbundet med vanskeligheder. Den danske regering ville finde det ønskeligt, om plenarforsamlingen bemyndigede FNs generalsekretær til at foretage undersøgelser af teknisk natur og på grundlag heraf udarbejde de forslag, undersøgelserne måtte give anledning til. Efter dansk opfattelse burde sådanne forslag hvile på princippet om frivillighed.